בר רב א בר בעי צפון דתני רבה א בר רב

חנן קמיה דרבא יועשיתם שעיר עזים אחד

לחמאת בו מה חמאת בצפון אף "שלמי צבור

בצפון אמר ליה רבא 9 וכי חמאת מהיכן

. למרה מעולה ®דבר ¤ הלמד בהיקש חוזר

ומלמד בהיקש אלא יו יימדתני רב מרי בריה

דרב כהנא יעל עולותיכם ועל זבחי שלמיכם

מה עולה קדשי קדשים אף זבחי שלמי צבור

קדשי קדשים מה עולה בצפון אף זבחי שלמי

צבור בצפון אלא הו היקשא קמא למאי אתא

כי חמאת מה חמאת אינה נאכלת אלא לזכרי

כהונה יאף זבחי שלמי צבור לזכרי בהונה

אמר ליה אביי אי הכי גבי איל נזיר דכתיב

נוהקריב, את קרבנו לה' כבש בן שנתו תמים

אחד לעולה וכבשה אחת בת שנתה

[תמימה] לחמאת ואיל אחד [תמים] לשלמים הכי נמי נימא דהְקִיש הכְתוב

לחטאת מה חטאת אינה נאכלת אלא לזכרי

כהונה אף איל נזיר נמי אינו נאכל אלא לזכרי

כהונה הכי השתא התם כיון דכתיב יולקח

הכהן את הזרוע בשלה מן האיל ימכלל

דכוליה בעלים אכלי ליה יזרוע בשלה מיהא לא ליתאכיל אלא לזכרי כהונה קשיא

ואיבעית אימא קדשי אקרי קדשי קדשים

לא איקרו ואלא למאי הלכתא איתקש

אמר רבא 🗈 מהשאם גלח על אחד משלשתן יצא: בותני התודה ואיל נזיר

תאכלו במקום מהור עיילא למחנה ישראל ואימא עיילא למחנה לויה לחדא

מעיילינן לתרתי לא מעיילינן אי הכי אפוקי נמי לחדא מפקינן מתרתים לא מפקינן

ועוד ילא תוכל לאכול בשעריך כתיב אלא מחוורתא כדאביי: בותני' ישלמים

קדשים קלים שחימתן בכל מקום בעזרה ודמן מעון שתי מתגות שהן ארבע ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל לשני ימים ולִילה אחד המורם

מהם כיוצא בהם אלא ישהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

אותו לפני אהל מועד יושחם אותו לפני אהל מועד יושחם אותו לבני אהל מועד יושחם אותו (ב" »ת"ר יושחם אותו

לפני אהל מועד להכשיר את כל הרוחות ° בקדשים קלים ק"ו לצפון ומה

קרשי קרשים שלא הוכשרו בכל הרוחות הוכשרו בצפון קרשים קלים שהוכשרו

בכל הרוחות אינו דין שהוכשרו בצפון רבי אליעזר אומר לא נאמר הכתוב

אלא להכשיר צפון שיכול והלא דין הוא ומה קדשים קלים שהוכשרו בכל

ממ א מיי פ״ה מהל׳

מעה"ק הלכה ג: מעה"ק הלכה ג: ב מיי שם פ"י הלכה ג: נא גד מיי פ"ע שם הלי יו נב ה מיי פ"ע מה מה מ

:3"5

בג ו מיי׳ פ״ה מהל׳ מעה״ק הלכה ב:

הנכה ב: גד ז מיי שם הלכה ו: גה ח מיי פ"י שם הלכה ה: גו ט מיי שם הלכה ד: גז י מיי שם הלכה ה:

תורה אור השלם

1. וַעֲשִּׁיתָם שְּׁעִיר עָזִּים אֶחְדּ לְחַטְאת וּשְׁנֵי כְבָשִׁים בְּנֵי שְׁנָה לְנֶבֶח שְׁלְמִים: ויקרא כג, יט 2. וְבְיוֹם שִׁמְחַתְּכֶם

2.
וּבְמוֹעֲדִיכָם וּבְרָאשׁי חִידְשׁכֶּם
וּהָמוֹעֲדִיכָם וּבְרָאשׁי חִידְשׁכָּם
עלתִיכָם וְעַל וּבְחֵי שַׁלְמִיכָם
עלתִיכָם וְעַל וּבְחֵי שַׁלְמִיכָם
וְהִיּוּ לָכָם לְוֹבְּחִי שַׁלְמִיכָם

3. וְהַקְרִיב אָת קֶרְבָּנוֹ לִיהֹוְה בָּבֶשׁ בָּן שְׁנָתוֹ תָמִים אָחָד לְעלָה וְכַבְשָׁה אַחַת בַּת שְׁנְתָה

וְלְקָח הַבּהֵן אֶת הַוְּרֹע בְּשֶׁלְה מִן הָאִיל וְחַלָּת מְצְה אַחַת מִן הַפָּל וּרְקִיק מִצְה אָחִר וְנְתַן עֻל בַּבּי הַנְּוִיר אַחַר

במדבר ו, יט 5. וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹּאבְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר

אַתַּה וּבָנֵיך וּבַנֹתִיךְ אַתַּךְ כִּי חקר וחק בניר נתנו מזבחי

ואַבַלְתֶם אֹתָהּ בְּמֶקוֹם קָדוֹשׁ

חָקָרְ וְחָק בָּנֶיךְ הָוֹא מֵאִשֵּׁי

תמימה לחטאת ואיל

תמים לשלמים:

התגלחו את נזרו:

במדבר י.

במדבר ו. יד

אַני יהוה אַלהיכם:

פ"ח מה' נזיר

נה.

: יטט [נערכין יא: ע"ש בתו"], [נזיר כח: מה. וש"ג], ת"כ שמיני פ"א ה"ט, ת"כ שמיני פ"א ה"ט, ל7 ת"כ שמיני פ"א ה"ט, ל7 יומא כא. מג חגיגה כו יבמות עג. לעיל יז לקמן סט מנחות כמ עו ו) חותות ו מנחות כט. צו, ו) מנחות ג., ו) ת"כ ויקרא נדבה פי"ז הי"א, ת) ובנזיר מו., ע) לה ובנזיר מה., י) לעיל לו., כ) [וע" מו" לקמן 11: ד"ה מה מנחה]:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה קדש וכו דמיהוי (ה) מומרא: (צ) ד"ה אפקה לה מומרא: (צ) ד"ה אפקה לנמרי וכרי במשמע הס"ד ואמ"כ מ"ה ועוד לא תוכל לאכול בשעריך מתיב ובשעריך חוץ לירושלים והיכי אמרי:

גליון הש"ם

גמ' וכי חמאת מהיכן למדו ע"ל דף מ ע"ב תד"ה ואב"א: ע"ל דף מ ע"ב מד"ה ומכ"מ: שם בקרשים קלים ק"ו לצפון. ע"ל דף נמ ע"א מוד"ה כולו: תום' ז"ה מה עולה וכו' דכ"ל בר"פ. לעיל דף נע"ב ועי מוס' שם ד"ה אלא:

שינויי נוסחאות א] נ״ל רבא (*ש״מ): ב] לחטאת ושני כבשים בני שנה לזכח וו ל"ל אינם נאכלים: מ"ש* קדשי קדשים כלפנינון: ח] נ"ל רבינא (כתה"י וד"ו וע' דק"ם): מו נ"ל לתרתי (כי"מ וד"ו). מן ("מ לתרתי (ב"מ ודיה). וכגליון ("א בשניהם עם מ"ם: י) ל"ל וק"ר. וכן כלט"י (ש"מורוב כתה"י): יאן ("א ת"ל ושחטו פתח אהל מועד לפני אהל מועד לפני אהל מועד ("ש"מ): יב] ל"ל ליפסל (ש"ח): יג] חטאת נאכלת וכרי כל"ל (כתה"י וש"ח): נאכלת וכרי כל"ל (כתה"י וש"ח) [ונוילנל תקנו אינה נאכלת]: יר] כלן חסר דכור ואקשינן זרוע העולה בין על החטאת בין על השלמים וחטאת (בי־פּ): יהן לו להניפם ולשלוח שערו (ש״מ ובע״ז בכתה״י): יבן כן הרי זה דרך (בתה״י): כ] נ״ל ושוק שניתן לכהנים כשאר שלמים שניתן לכהנים כשאר שלמים דהא איתקש תודה לשלמים בדאמרן וזאת תורת זבח בכן 5"ל ובבית (*שמכיי): כאן קדש: בכן דהו דאי להחמטיר לא איצטריך (*שמכיי): בהן 5"ל אמרת (*שמכיי): בהן מינת כל אמרת (*שמכיי): בהן מינת כל בכם וחדא בעז (בתהי ובעיי): בון וחדא בשימו: בון יליף לה ומפרש לה (*ש"מ: בחן לש"מ: מוף מיל (שף ת"ל (*ש"מ: בחן לש"מ: מוף ת"ל בש"מו. כון יליף לה וספרש לה ("ש"מ): כח] כש"מ נוסף ת"ל אהל מועד כו' ות"ק ליה ליה ק"ו דר' אליעור דמה לקדשי קדשים שהם חמורים ולכך לא הוכשרו בהן שאר הרוחות. וכ״ה בב״ש ומ״כ בשם גליון רש״י לאקושי לחטאת (שמכ״י): במן לאלושי לחטאת דררשינן כל״ל (שמכ״י): וכן בכי"ב וג' [ושם כדפרישי]: לא] גי' ש"מ דכיון, ולשיטמו באות שלפנ"ז: לב] ל"ל דמשלח

שימה מקובצת

דהא בהא מליא. וי"ל כיון דעולה לאו

גבו' ועשיתם שעיר עוים וגו'. גבי שתי הלחם וכבשי עלרת כתיב וסיפיה דקרא ושני כבשים וגו': ועל זבחי שלמיכם וגו'. על כרחך בשלמי לבור כתיב שאין קרבן יחיד טעון כלי שיר שאין אומרים שיר על קרבן יחיד כדאמר בערכין (דף י:): קדשי קדשים. נפסלים יו בטבול יום וביולא

(ובלינה): היקשא קמא. דאיתקש

לחטחת: ה"ג מה חטחת יו כו": כיון דכתיב ולקת הכהן את הורוע. סיפיה דקרא קדש הוא לכהן ש"מ השאר לבעלים: דו קדש איקראי. זרוע בשלה ומדלא כתיב קדשי ביו קדשים ש"מ לא איתקוש לחטאת להכי דתיהוי עלי׳ חומרא דקדש קדשים (ה) קלש דבהדיא מעטיה מדכתיב ולא כתיב קדשים וגבי שלמי לבור אע"ג דכתיב בהו נמי קדש יהיו לה׳ לכהן וויחרא כגו ולא כתיב הדשי קדשים כיון דכתיב לה׳ לאו למעוטיה הוא יוו מהיקשא דאיכא למימר כמאן דכתיב קדשי קדשים דמי: אלא למחי הלכסח חיסקש. חיל מיר לחטחת: שחם גילה על חחת משלשתן יצח יו. וחטאת הוא דילפא משלמים מה איל נזיר אם הביאו יחידי בלא חטאת ועולה יצא דכתיב (במדבר ו) ואחר ישתה הנזיר יין ואמר מר בסיפרי יי אחר מעשה יחידי והיינו שלמים שעיקר תגלחתו של נזיר תלויה בשלמיו שהרי החקקו לו יח לשלח שערו תחת הדוד כדכתיב (שם) על האש אשר תחת זבח השלמים ותניא בסיפרי ש וגלח הכזיר פתח אהל מועד בשלמים הכתוב מדבר כלומר גילוחו של נזיר ע"י דבר שנאמר בו ושחט פתח אהל מועד והיינו שלמים בויהרא וגז או אינו אלא כמשמעו שיגלת פתח אהל מועד ממש אם אמרת כן ייו דרך בזיון כו': בותבי' קדשים קלים. אין (לך) מועלין בהן: בכל מקום. 'אין טעונין לפון: ונאכלין בכל העיר. בגמ׳ מפרש: לכל חדם. לזרים: ליום ולילה. בתודה כתיב ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד בוקר ותניא י תודת שלמיו לרבות שלמי מיר: המורם מהן. מן התודה חזה ושוק בו כשאר שלמים דהא איתקש לשלמים כדחמרן נלעיל נ.ן זבח השלמים אם על תודה (ויקראז) וארבע חלות מד' מינין שבה כדכתיב אחד מכל קרבן לכהן הזורק וגו' (שם) ומורם 121 מאיל נזיר זרוע בשלה וחזה ושוק נמי ביה כתיבי וחלת מלה אחת ורקיק מלה אחד כיולא בהן ונאכלין בכל העיר ליום ולילה: **אלא.** שאינו לבעלים אלא לכהנים: ולנשיהם. כדכתיב (ויקרא י) ואת חזה התנופה וגו׳ אתה ובניך ובנותיך: גבו׳ מאכלו במקום טהור. בפרשת ויהי ביום השמיני כתיב: וכי הרחשונים בטומחה

זבחר שלמי צבור מנא לן. לעיל (דף נ. ד"ה לה) פירשנו אמאי לא אתי בבנין אב: מה חמאת בצפון כו'. ולענין מתנות ליכא לאקשויי ביו לחטאת כדדרשינן לעיל פרק קמא (דף י:) אותה דמה למעלה ואין אחרת דמה למעלה: בזה עודה בצפון. וא"ת עיכובא

אלא מק"ו דחטאת כדקאמר רב אדא בר אהבה לעיל (דף מח:) שלא הלמד בקל וחומר אינו חוזר ומלמד קמא למאי אתא. לא מני למימר מתנות דנותן וחוזר ונותן כדקאמר רבי ישמעאל בעולה לעיל (דף נג:) נאכלת אלא לוכרי כהונה. מימה ללקמן פ' דם חטאת (דף מו:) ופ' מקרא אחרינא לי וא״ת כיון דאיתקש משלמי נדבה ולא מקשינן לחטאת: שאם גלח על אחת משלשתן יצא. תימה דלריך קרא בנזיר

מנא לן דבעולה לא ידעינן עיכובא

המשלח כן שערו מחת הדוד של חטחת

יהא טפל חמור מן העיקר ודבר בהיקש (לעיל נ:) אם לא נאמר * דס"ל כרב פפא: אלא היקשא לענין ארבע מתנות על ארבע קרנות כדפרי׳ וכי תימא לו לענין פיסוק כיון לאו דאיתקש נמי לעולה אין לנו לשנות מעולה: מה חמאת אינה התודה (מנחות דף פב:) נפקח לן לחטאת אם כן יפסלו שלא לשמה כחטאת ולרבנן דדרשי בפ"ק (לעיל דף י:) אותה ניחא אבל לר" אליעזר קשה ולריך לדקדק בפ׳ התכלת (מנחות דף מח:) דגמר שלמי חובה

[מיר דף מה:] תיפוק לי מהך היקשא:

בִּי חָקְּהְּ חְּטָץ בְּּהְּ יְהֹנָה בִּי בֵן צָנַיתִי: ויקרא י, יג ייקראי, יג 7. לא תובל לאבל בשעריף מעשר דְּגָּוְך וְתִירשְׁךְּ וְיִצְתָּרֶף וּבְכֹרת בְּקָרְךְ וְצאנֶרְ וְכָל גְּדָרִיףְ אָשֶׁר תִּדֹר וְנִדְבֹנִיףְ וּתְרוּמִת קרשים קלים שחימתן יבכל מקום בעזרה יודמן מעון שתי מתנות שהן ארבע יונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל ליום ולילה עד חצות המורם מהם כיוצא בהן אלא "שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם: יָסְמֵךְ יָדוֹ עַל ראשׁ קָרְבָּנוּ גמ' ת"ר יאת חוה התנופה ואת שוק התרומה תאכלו במקום מהור "אמר ּשְּׁחָטוּ פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְוֹוְרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַבּּהְנִים אֶת הַדְּם עַל המוכה הכיר: רבי נחמיה וכי ראשונים במומאה אכלום אלא יימהור מכלל שהוא ממא מהור בַּחַ סְבִיב: ויקרא ג, ב וָסְמֵךְ אֵת יַדוֹ עַל רֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ סְבִיב: מטומאת מצורע וטמא מטומאת זב ואיזה זה יזה מחנה ישראל ואימא טהור קרבָּנוֹ וְשָׁתִּט אתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל קֹרבָנוֹ וְשָׁתִט אתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵר וְזְרָקוּ בְּנֵי אָהֵרֹן אֶת דְּמוֹ עַל הַמִּזְבָּחַ סְבִיב: מטומאת זב וטמא מטומאת מת ואיזה זה זה מחנה לויה אמר אביי אמר קרא יואכלתם אותה במקום קדוש אותה במקום קדוש ולא אחרת במקום קדוש אפקה למחנה לויה הדר כתיב במקום מהור אפקה למחנה ישראל רבא אמר אותה במקום קדוש ולא אחרת במקום קדוש אפקה לגמרי הדר כתב רחמנא

10. וְסַמֵּךְ אֲת יַדוֹ עַל רֹאשׁוֹ ושחט אתו לפני אהל מועד יוְרָקוּ בְּנֵי אַהַרֹן אֶת דְּמוֹ עַל יוְרָקוּ בְּנֵי אַהַרֹן אֶת דְּמוֹ עַל הַמִּוְבֵּחַ סְבִיב: ויקרא ג, יג

מוסף רש"י

שיין דעמי קודם וישבו בנויות ברמה כוי ועוסקין בנויו של עולם. אע"פ שלא קנה הגורן מארונה היבוסי אלא לאחר כמה שנים, יודע היה מנעוריו מיום שנמשח וישבו היה מנעוריו מיום שנמשח וישבו הוא ושמואל בניות הרמה ובדקו בספר יהושע ומלאו מקום לבית המקדש, כדכתיב עד אמלא מקום המקדש, כדכתיב עד אמלא מקום יגו' וכדדרשינן, וחפר היסודות בלשומו (עפ״י מכות יא.) שבית כי פומו (עב מבות און שבית המקדש גבוה מכל ארץ ישראל. וקמת ועלית אל המקום, שמע מינה אין לך עיר בארן ישראל שאין ירושלים גבוהה סנהדרין פו.). דכל לדדיה סמס עיטם דמדדי. שהוק גבוה מירושלים מעט (יהושע טו ח). עין עיטס, ממנו באה אמת המים לבית צבילת שער המים שעל החומה, ולפי ענין המקראות נראה לי שהוא מעיין מי נפתוח האמור בספר יהושע (טו) שמשם הגבול משפע ויורד למזרח ולמערב והוא (הגדול) [הגבוה] בכל ארן ישראל (יומא

. לא.): ע"כ שייר לעמ' קודם על עולותיכם ועל על עולותיכם ועל זבותי שלמיכם. מקיש עולה לשלמים ושלמים לעולה לענין שיר (ערכין יא:) מה עולה קדשי קדשים. דאין לך עולה קדשים קלים, אף שלמים האמורים כאו טעונים שיי בשלמים האומרים כתן פשונים שיר בשלמים קדשי קדשים משתעי, ואין לך שלמים קדשי קדשים אלא כבשי עצרת דשלמי ציבור הן וכתיב בהו קדש יהיו לה' לכהן (ערכין יא:): שאם גלח על אחד משלשתן. זנואם או עולה או שלמים. דנ׳

הרוחות לא הוכשר מקומן אצל קרשי קדשים קדשים שלא הוכשרו אלא בצפון אינו דין שלא הוכשר מקומן אצל קדשים קלים ת"ל או אהל מועד אכלום. קרבנות הראשונים שנאמרו מחילה בענין כגון שעירים ומנחה: שהור מכלל שהוא טמא. מדלא כחיב קדש כאו ש"מ טהור במקלח קאמר ולא מן הכל הא כילד במחנה הטהור מטומאת מלורע שאין מלורע נכנס לו וטמא מטומאת זב שהזבין נכנסין שם ואיזה זה זה מחנה ישראל במדבר כל דגל בחוך אסיפת דגלו ובית ביו עולמים חוך ירושלים דאמרינן בפסחים (דף פו.) מצורע משחלח חוץ לג' מחנוח זב נכנס למחנה ישראל אבל לא למחנה לויה והוא במדבר חניית הלוים סביב למשכן העדות בבית בבן עולמים הר הבית וטמא מת מותר ליכנס במחנה לויה שנאמר ויקח משה את עלמות יוסף עמו (שמות יג) עמו במחילתו [טיר מה.]: אוסה. במנחה כתיב בההוא ענינא: ואין אחרם. ואין לחמי תודה במקום קדוש: אפקה. ממחנה שכינה שקרבה בתוכה למחנה לויה. הדר כתיב במקום טהור להקל ולומר טהרה כל דהו ביו דלא איצטריך פשיטא דבטומאה ממש לא אכלי לה: אפקה לגמרי. ואפי חוץ לחומה (^{כ)} במשמע (בשעריך) חוץ לירושלים: ועוד לא חוכל לאכול בשעריך כחיב. והיכי אמרינן ביו אפקיה לגמרי: בותבי' בכל מקום. אף בדרום ובגמרא יליף לה: בכל העיר. כדאמרן לעיל בחזה ושוק דשלמי יום שמיני: לשני ימים ולילה אחד. דהכי כתיב בהו ובגמרא מייתי לה: גב" ושחטו כו'. כל בהו שלש פרשיות בשלמים חדא בבן בקר וחדא ביו בבן כשב וחדא בעז בקמייתא כתיב ושחטו פתח אהל מועד ובתרתי כתיב לפני אהל מועד: **להכשיר כל הרוחות.** שבעזרה דלפני משמע כל שלפני ההיכל ושבלדדין לקמיה יליף פו ומפרש לה: קל וחומר ללפון. לירך מובח לפוני הקבוע לעולה ולקדשי קדשים. ומשום פלוגחא האם כל המליעור עלה ואמר לפון אינטריך קרא בהדיא לרבויי לשחיטת קדשים קלים אינטריך לח"ק למימר האי קל וחומר ללפון: לא בא אחד מן הכסובין הללו אלא להכשיר לפון. לקמיה נש"בן מפרש מאי פלוגמייהו: שיכול והלא דין הוא. שלא יהא לפון בכלל לפני אהל מועד להכשירו לשחיטת שלמים: לא הוכשר מקומן. שלשה הרוחות הכשירות להם לא הוכשרו לשחיטת קדשי קדשים בח: